

Sabbat

In Exodus 20 worden de 10 geboden gegeven. Een van de geboden luidt:

“Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt; zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat van de Here, uw God; dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch de vreemdeling die in uw steden woont. Want in zes dagen heeft de Here de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag; daarom zegende de Here de sabbatdag en heiligde die.”

In Exodus 31 en 35 wordt nog eens aan het Sabbatsgebod herinnerd. Blijkbaar was het erg belangrijk.

Hoe wordt er in het nieuwe testament omgegaan met de Sabbat? Wat zeggen Jezus en Paulus? Allebei gingen ze op Sabbat naar de synagoge. Ze onderwezen daar vaak. In Handelingen 20:7 zien we dat de christenen hun samenkomsten op zondag hebben. De samenkomsten wil ik buiten beschouwen laten. Het gaat er mij nu om, mogen we op Sabbat werken?

Matteüs 12:1-8: Aren plukken op de sabbat

Observatie

Jezus en zijn discipelen lopen over een korenveld. De discipelen plukken aren en eten ervan. De Farizeeën zeggen dat dat niet mag op Sabbat. Jezus vergelijkt met David die de toonbroden at terwijl dat niet mocht (1 Samuël 21) en met de priesters die ook op Sabbat moesten werken in de tempel. Hier is meer dan de tempel. Als ze geweten hadden wat het betekend: barmhartigheid wil ik en geen offerande, dan hadden ze de onschuldigen niet veroordeeld. Jezus is de heer over de sabbat.

Interpretatie

Ze lopen door het koren. In de wet staat dat je dan wat mag plukken en opeten. Van de Farizeeën mag dit niet op sabbat. Tot zover is alles nog logisch.

Jezus geeft de vergelijking met David die de toonbroden at die alleen voor de priesters bedoeld zijn, waarschijnlijk niet eens op Sabbat. Het vreemde is dat die hem gegeven worden door de priester. De enige voorwaarde was dat zijn manschappen zich van de vrouwen onthouden hadden. Volgens de wet mochten alleen de priesters ervan eten. Jezus gebruikt het dan als voorbeeld om aan te geven dat de discipelen op sabbat aren mogen plukken. Jezus keurt het dus goed wat David gedaan heeft.

Het tweede voorbeeld is de priesters die op Sabbat mogen werken.

Als de Farizeeën geweten hadden wat het betekend ‘Barmhartigheid wil ik en geen offerande’ dan hadden ze geen onschuldigen veroordeeld.

Moeten de strikte regels vergeleken worden met een offer? En barmhartigheid is de dienstbaarheid aan God? De priester staat in dienst van God en dus is het niet erg als hij op sabbat werkt voor God. David was iemand die God met hart en ziel diende. Het is dan niet erg dat hij de toonbroden eet die voor de priesters bedoeld zijn.

Mag je dus een uitzondering op een regel maken, als het een goed doel dient, als je God dient?

Het zijn de regels die je voor God doet. Het zijn geen regels tegenover je medemens. Je kan God dienen door je aan de regels te houden en je kan Hem dienen door je toewijding en liefde voor Hem. Dat laatste heeft Jezus liever.

In Markus 2:27 wordt hier nog aan toegevoegd: “De Sabbat is gemaakt om de mens, de mens niet om de Sabbat.” De Sabbat is geen absolute regel, hij is er om de mensen tot een beter leven te helpen. Als je dienstbaar bent aan God dan mogen er uitzonderingen gemaakt worden.

Matteüs 12:9-14, Lukas 13:10-17, Johannes 7:22-23: Genezingen op sabbat

Observatie

Op sabbat brengen ze een man met een verschrompelde hand bij Jezus. Men vraagt of je iemand op sabbat mag genezen. Jezus vergelijkt het met een schaap dat op sabbat in de put valt. De eigenaar zou het eruit halen. En een mens gaat vele schapen te boven. Jezus genas de man.

In de synagoge is een zieke vrouw. Jezus geneest haar. De Farizeeën spreken Jezus erop aan. Jezus zegt dat iemand op Sabbat ook z'n vee te drinken geeft, dus iemand verlossen van Satan mag ook.

Interpretatie

Het is niet zo dat je op sabbat niets mag doen. Dingen die noodzakelijk zijn en anderen helpen mag. Barmhartigheid wil Hij en geen offerande.

Paulus

Paulus legt in Romeinen 14 uit dat er mensen zijn die een speciale dag hebben en voor een ander is alles gelijk. Dit kunnen we op de Sabbat/zondag betrekken. Allebei doen ze het voor de Heer, uit overtuiging. Paulus zegt niet dat het een wel goed is en het ander niet. Hij verbindt er geen oordeel aan. Dat moeten wij ook niet doen. We moeten elkaar niet veroordelen. Ook moeten we elkaar geen aanstoot geven. Als je ergens bent waar men gewoon is om de zondag niet te werken, dan moet je dat dus ook niet doen. Verwijt een ander niet wat hij doet. Doe wat je goed acht tegenover God en eer God ermee.

In Kolossenzen 2 legt Paulus uit waar het om gaat. Het gaat om Jezus en niet om het naleven van regeltjes. Eigenlijk hetzelfde als wat Jezus zei: "Barmhartigheid wil ik en geen offerande".

Conclusie

De Sabbat is door God ingesteld en er is in Exodus veel nadruk op gelegd. Blijkbaar is het toch belangrijk. De Sabbat is er voor de mens. Het is ook goed om een ritme van 6 dagen werken en 1 dag rusten aan te houden. Het moet alleen geen regel zijn die boven alles verheven is. Het is belangrijker dat je God dient met je hart, dan dat je de regeltjes naleeft. Als je de zondag als rustdag houdt ter ere van God dan is dat goed. Je eert God ermee. Als je bezig bent om God te dienen en de zondagsrust schiet erbij in, geen probleem.

Ik denk dat het wel een probleem is als je 7 dagen per week met je werk of carrière bezig bent. Ik denk dat God je dan toch terugfluit en vraagt of je ook nog tijd voor Hem wil vrijmaken. Dat kan een zondag als rustdag zijn, maar kan ook iets anders zijn.

We moeten niet aanstoot geven aan mensen die wel de zondagsrust erin houden. Als je van oma op zondag niet mag breien, doe dat dan niet als je daar op zondag op visite bent.

Mag je op zondag van de diensten van anderen gebruik maken? Mag je op zondag uit eten gaan, met het openbaar vervoer reizen. Ik denk het wel. Iemand kiest er zelf voor om op zondag te werken. Wie ben ik om dat te veroordelen? Maar we moeten mensen niet dwingen om op zondag te werken.

Bijbelteksten

Matteus 12:1-13

- 1 Te dien tijde ging Jezus op de sabbat door de korenvelden en zijn discipelen kregen honger en begonnen aren te plukken en te eten.
- 2 Maar toen de Farizeeën dit zagen, zeiden zij tot Hem: Zie, uw discipelen doen wat men op sabbat niet mag doen.
- 3 En Hij zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen wat David gedaan heeft, toen hij en die met hem waren honger kregen?
- 4 Hoe hij het huis Gods binnengegaan is en zij de toonbroden hebben gegeten, waarvan hij noch die met hem waren mochten eten, doch alleen de priesters?
- 5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat op de sabbat de priesters in de tempel de sabbat schenden zonder schuldig te zijn?
- 6 Maar Ik zeg u: Meer dan de tempel is hier.
- 7 Indien gij geweten hadt, wat het zeggen wil: Barmhartigheid wil Ik en geen offerande, dan zoudt gij geen onschuldigen hebben veroordeeld.
- 8 Want de Zoon des mensen is heer over de sabbat.
- 9 En Hij vertrok van die plaats en ging in hun synagoge.
- 10 En zie, daar was een mens met een verschrompelde hand. En zij legden Hem de vraag voor, of het geoorloofd is op de sabbat te genezen, om Hem te kunnen aanklagen.
- 11 Maar Hij zeide tot hen: Wie zou er onder u zijn, die een schaap heeft en die, als dit op een sabbat in een put valt, het niet grijpen zal en eruit trekken?
- 12 Hoeveel gaat niet een mens een schaap te boven? Derhalve is het geoorloofd op de sabbat wel te doen.
- 13 Toen zeide Hij tot die mens: Streck uw hand uit. En hij strekte haar uit en zij werd weder gezond gelijk de andere.

Markus 2:27-28 (zelfde verhaal als in Matteüs)

- 27 En Hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om de mens, en niet de mens om de sabbat.
- 28 Alzo is de Zoon des mensen heer ook over de sabbat.

Lukas 13:10-17

- 10 Hij was bezig te leren in een der synagogen op sabbat.
- 11 En zie, er was een vrouw, die reeds achttien jaren een geest van zwakheid had en verkromd was en zich in het geheel niet kon oprichten.
- 12 Toen Jezus haar zag, sprak Hij haar toe en zeide tot haar: Vrouw, gij zijt verlost van uw zwakheid;
- 13 en Hij legde haar de handen op, en terstond richtte zij zich op en zij verheerlijkte God.
- 14 Maar de overste der synagoge, het kwalijk nemende, dat Jezus op de sabbat genas, antwoordde en zeide tot de schare: Zes dagen zijn er, waarop gewerkt moet worden, komt dan om u te laten genezen en niet op de sabbatdag.
- 15 Maar de Here antwoordde hem en zeide: Huichelaars, maakt ieder van u niet op de sabbat zijn os of zijn ezel van de kribbe los en leidt hem weg om hem te laten drinken?
- 16 Moest deze vrouw, die een dochter van Abraham is, welke de satan, zie, achttien jaar gebonden had, niet losgemaakt worden van deze band op de sabbatdag?
- 17 En toen Hij dit zeide, schaamden zich al zijn tegenstanders, en de gehele schare verheugde zich over al de heerlijke dingen, die door Hem geschiedden.

Johannes 7:22-23

- 22 Daarom: Mozes heeft u de besnijdenis gegeven (niet, dat zij van Mozes komt, maar van de vaderen) en gij besnijdt een mens op sabbat.
- 23 Als een mens op sabbat de besnijdenis ontvangt, opdat de wet van Mozes niet verbroken worde, zijt gij dan op Mij vertoond, omdat Ik op sabbat een gehele mens gezond gemaakt heb?

Romeinen 14

- 1 Aanvaardt de zwakke in het geloof, maar niet om overwegingen te beoordelen.
- 2 De een gelooft, dat hij alles eten mag, maar de zwakke eet plantaardig voedsel.
- 3 Wie wel eet, minachte hem niet, die niet eet, en wie niet eet, oordele hem niet, die wel eet, want God heeft hem aanvaard.
- 4 Wie zijt gij, dat gij eens anders knecht oordeelt? Of hij staat of valt, gaat zijn eigen heer aan. Maar hij zal staande blijven, want de Here is bij machte hem vast te doen staan.
- 5 Deze immers stelt de ene dag boven de andere, gene stelt ze alle gelijk. Ieder zij voor zijn eigen besef ten volle overtuigd.
- 6 Wie aan een bepaalde dag hecht, doet het om de Here, en wie eet, doet het om de Here, want hij dankt God; en wie niet eet, laat het na om de Here en ook hij dankt God.
- 7 Want niemand onzer leeft voor zichzelf, en niemand sterft voor zichzelf;
- 8 want als wij leven, het is voor de Here, en als wij sterven, het is voor de Here. Hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven, wij zijn des Heren.
- 9 Want hiertoe is Christus gestorven en levend geworden, opdat Hij en over doden en over levenden heerschappij voeren zou.
- 10 Gij echter, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat minacht gij uw broeder? Want wij zullen allen gesteld worden voor de rechterstoel Gods.
- 11 Want er staat geschreven: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Here: voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God loven.
- 12 Zo zal dan een ieder onzer voor zichzelf rekenschap geven aan God.
- 13 Laten wij dan niet langer elkander oordelen, maar komt liever tot dit oordeel: uw broeder geen aanstoot of ergernis te geven.
- 14 Ik weet en ben overtuigd in de Here Jezus, dat niets uit zichzelf onrein is; alleen voor hem, die iets onrein acht, is het onrein.
- 15 Want indien uw broeder door iets, dat gij eet, gegriefd wordt, wandelt gij niet meer naar de eis der liefde. Breng niet door uw eten hem ten verderve, voor wie Christus gestorven is.
- 16 Laat van het goede, dat gij hebt, geen kwaad gezegd kunnen worden.
- 17 Want het Koninkrijk Gods bestaat niet in eten en drinken, maar in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap, door de Heilige Geest.
- 18 Want wie door deze Geest een dienstknecht is van Christus, is welgevallig bij God, en in achting bij de mensen.
- 19 Zo laten wij dan najagen hetgeen de vrede en de onderlinge opbouwning bevordert.
- 20 Breek niet ter wille van spijs het werk Gods af; alles is wel rein, maar het is verkeerd voor een mens, als hij door zijn eten tot aanstoot is.
- 21 Het is goed geen vlees te eten of wijn te drinken, noch iets, waaraan uw broeder zich stoot.
- 22 Houd gij het geloof, dat gij hebt bij uzelf voor het aangezicht Gods. Zalig is hij, die zich geen verwijten maakt bij hetgeen hij goed acht.
- 23 Maar wie twijfelt, wanneer hij eet, is veroordeeld, omdat hij het niet uit geloof doet. En al wat niet uit geloof is, is zonde.

Kolossenzen 2:16-3:4

- 16 Laat dan niemand u blijven oordelen inzake eten en drinken of op het stuk van een feestdag, nieuwe maan of sabbat,
- 17 dingen, die slechts een schaduw zijn van hetgeen komen moest, terwijl de werkelijkheid van Christus is.
- 18 Laat niemand u de prijs doen missen door gewilde nederigheid en engelenverering, als ingewijde in wat hij heeft aanschouwd, zonder reden opgeblazen door zijn vleselijk denken,
- 19 terwijl hij zich niet houdt aan het hoofd, waaruit het gehele lichaam, door pezen en banden ondersteund en samengehouden, zijn goddelijke wasdom ontvangt.
- 20 Indien gij met Christus afgestorven zijt aan de wereldgeesten, waartoe laat gij u, alsof gij in de wereld leeftdet, geboden opleggen:
- 21 raak niet, smaak niet, roer niet aan;
- 22 dat alles zijn dingen, die door het gebruik teloorgaan, zoals het gaat met voorschriften en leringen van mensen.
- 23 Dit toch is, al staat het in een roep van wijsheid met zijn eigendunkelijke godsdienst, zijn nederigheid en zijn kastijding van het lichaam, zonder enige waarde en dient slechts tot bevrediging van het vlees.
- 1 Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand Gods.
- 2 Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn.
- 3 Want gij zijt gestorven en uw leven is verborgen met Christus in God.
- 4 Wanneer Christus verschijnt, die ons leven is, zult ook gij met Hem verschijnen in heerlijkheid.

Vragen voor op de bijbelstudiekring

Lees Exodus 20:8-11

In Exodus 31 en 35 wordt nog eens aan het Sabbatsgebod herinnerd. Blijkbaar was het erg belangrijk. Hoe wordt er in het nieuwe testament omgegaan met de Sabbat? Wat zeggen Jezus en Paulus? Allebei gingen ze op Sabbat naar de synagoge. Ze onderwezen daar vaak. In Handelingen 20:7 zien we dat de christenen hun samenkomsten op zondag hebben. De samenkomsten wil ik buiten beschouwen laten. Het gaat er mij nu om, mogen we op Sabbat werken?

Lees Matteüs 12:1-13

Wat gebeurt er?

In de wet staat dat je als je door een korenveld loopt, dat je dan wat mag plukken en opeten. Van de Farizeeën mag dit niet op sabbat.

Welke 2 vergelijkingen trekt Jezus?

Priesterwerk op Sabbat en het eten van de toonbroden door David (1 Samuël 21).

Welke zin hadden de Farizeeën moeten begrijpen?

Barmhartigheid wil ik en geen offerande.

Waarom wordt de actie van David met de Sabbat vergeleken?

Wat bedoelt Jezus in dit verband met 'barmhartigheid wil ik en geen offerande'?

Mag je dus een uitzondering op een regel maken, als het een goed doel dient, als je God dient?

Op dit soort regels wel. Op naastenliefde enzo niet.

In Markus 2:27 wordt hier nog aan toegevoegd: "De Sabbat is gemaakt om de mens, de mens niet om de Sabbat." Wat betekent dat?

Welke vergelijking trekt Jezus bij de genezing?

Waarom mag je op Sabbat iemand genezen?

Goed doen moet je niet laten.

Lees Kolossenzen 2:16-3:4

Wat wordt hier bedoeld?

Het gaat om Jezus en niet om het naleven van regeltjes. Eigenlijk hetzelfde als wat Jezus zei: "Barmhartigheid wil ik en geen offerande".

Lees Romeinen 14.

Moet je volgens Paulus nou wel of niet waarde aan een bepaalde dag hechten?

Hier geeft hij geen oordeel over en wij moeten anderen hier ook niet om veroordelen.

Wat is de overeenkomst tussen mensen die wel of geen speciale dag houden?

Ze doen het voor God

Wat zegt Paulus hier nog meer?

Geen aanstoot geven.

Hoe vul je dit in je dagelijks leven in?

Als je bij mensen bent die zondagsrust houden, dan doe jij dat ook.

Wat is het nut van een zondagsrust?

De Sabbat is door God ingesteld en er is in Exodus veel nadruk op gelegd. Blijkbaar is het toch belangrijk. De Sabbat is er voor de mens. Het is ook goed om een ritme van 6 dagen werken en 1 dag rusten aan te houden.

Wat kan je nu concluderen. Wanneer moet je wel en wanneer geen zondagsrust houden?

Het moet alleen geen regel zijn die boven alles verheven is. Het is belangrijker dat je God dient met je hart, dan dat je de regeltjes naleeft. Als je de zondag als rustdag houdt ter ere van God dan is dat goed. Je eert God ermee. Als je bezig bent om God te dienen en de zondagsrust schiet erbij in, geen probleem.

Ik denk dat het wel een probleem is als je 7 dagen per week met je werk of carrière bezig bent. Ik denk dat God je dan toch terugfluit en vraagt of je ook nog tijd voor Hem wil vrijmaken. Dat kan een zondag als rustdag zijn, maar kan ook iets anders zijn.

Mag je op zondag van de diensten van anderen gebruik maken? Mag je op zondag uit eten gaan, met het openbaar vervoer reizen?

Ik denk het wel. Iemand kiest er zelf voor om op zondag te werken. Wie ben ik om dat te veroordelen? Maar we moeten mensen niet dwingen om op zondag te werken.